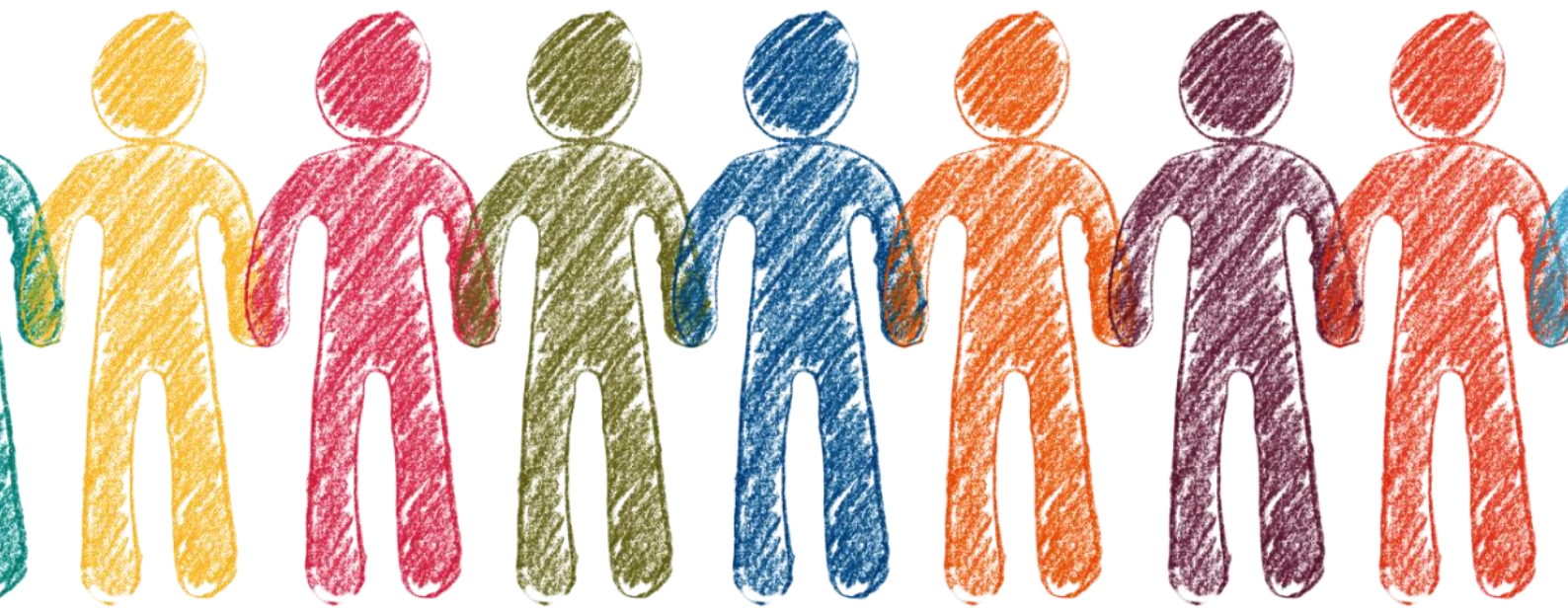

Kristianstads
kommun

Barn- och utbildningsförvaltningen

www.kristianstad.se

Plan mot kränkande behandling, diskriminering och trakasserier

Österänggymnasiet Skolenhet 64

Planen gäller för kalenderåret eller läsåret

2024/2025

Planen har reviderats (datum)

2024-08-06

Ansvarig för planen

Eva Axelsson

Barn och elever har varit delaktiga genom

Mentorstid och klassråd

Främja, förebygg, upptäck och åtgärda

Planen visar förskolans eller skolans arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Planen omfattar även aktiva insatser för att verka för barns och elevers lika rättigheter och åtgärder för att motverka diskriminering.

Planen bygger på:

- Skollagens kapitel 6
- Diskrimineringslagens kapitel 3
- Barnkonventionen

Alla barn och elever har rätt att vara sig själva och bli behandlade med respekt. Arbetet för likabehandling är en del av förskolan och skolans värdegrundsarbete som handlar om att aktivt främja alla barn och elevers lika rättigheter och möjligheter - oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

1. Lagstiftningen

Skolans arbete mot kränkande behandling regleras i 6 kap. **Skollagen**. I detta kapitel finns regler om aktiva åtgärder mot kränkande behandling. Varje skola ska bedriva ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. Förebyggande åtgärder ska genomföras och en plan ska upprättas årligen för att förhindra kränkande behandling. Vidare fastställs skyldigheten att anmäla, utreda och vidta åtgärder mot kränkande behandling.

I 3 kap. **Diskrimineringslagen** finns regler om aktiva åtgärder mot diskriminering.

Skola har en skyldighet att aktivt arbeta med åtgärder riktade mot de sju diskrimineringsgrunderna. Diskrimineringsgrunderna är kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder. Skyldigheten omfattar även att ha riktlinjer och rutiner för att förhindra trakasserier och sexuella trakasserier.

Arbetet med aktiva åtgärder innebär att arbeta förebyggande och främjande genom ett fortlöpande arbete i fyra steg, undersöka, analysera, åtgärda samt utvärdera och följa upp. I detta arbete ingår även att ta fram riktlinjer och rutiner mot trakasserier.

Rektorns skyldighet att anmäla kränkningar till huvudmannen är direkt kopplad till huvudmannens skyldighet att skyndsamt utreda vad som hänt. Därför måste även rektorn göra sin anmälan till huvudmannen skyndsamt. Ett exempel på vad Skolinspektionen i ett beslut inte tyckt är tillräckligt skyndsamt är en månad. I det enskilda fallet hade en skola ett arbetsätt och en rutin som gjorde att det gick upp till en månad innan de anmälde kränkande behandling till huvudmannen. Det var inte tillräckligt skyndsamt i skollagens mening, menade Skolinspektionen.

Om huvudmannens utredning om kränkande behandling leder till att man vidtar åtgärder mot en enskild person räknas det som myndighetsutövning. Då har eleven och vårdnadshavaren rätt att få ta del av information i ärendet, till exempel dokumentation om uppgifter och beslut och motivering av beslut. I 29 kapitlet 10 § skollagen finns det hänvisningar till alla de rättigheter man har i samband med myndighetsutövning i skolan.

En löpande dokumentation ska göras av det arbete som bedrivs på grupp- och organisationsnivå. Av dokumentationen ska det framgå om det avser diskriminering, trakasseri eller kränkning. Dokumentationen görs i it-systemet Drafit.

Personalen i skolan har också en viktig roll i att upptäcka när elev far illa eller när det finns risk för det. Enligt 14 kap. 1 § socialtjänstlagen har alla skolor, inklusive var och en av de anställda i verksamheten, en skyldighet att genast anmäla till socialnämnden om de i sin verksamhet får kännedom om eller misstänker att ett barn far illa. Den som omfattas av anmälningsskyldigheten har också en skyldighet att lämna alla uppgifter som kan vara av betydelse för utredningen av ett elevs behov av skydd och stöd.

2. Plan mot kränkningar, diskriminering och trakasserier

Målsättningen med planen är att

- främja allas lika rättigheter
- vara ett konkret verktyg i arbetet för att förebygga och motverka diskrimineringar, trakasserier och kränkande behandling

Inom barn- och utbildningsförvaltningen i Kristianstad ska varje verksamhet årligen upprätta en plan. Planen ska finnas tillgänglig på skolans hemsida.

3. Definitioner

Kränkning

Ett uppträdande som, utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen, kränker elevers värdighet. Kränkningar kan vara fysiska, verbala, psykiska och/eller ske via sociala medier. Begreppet "kränkande behandling" tolkas brett och omfattar alltifrån fysiska kränkningar som slag och sparkar, verbala kränkningar som skällsord, tillmälen och nedlåtande kommentarer till mer subtila psykiska eller sociala kränkningar som utfrysning och andra former av medveten uteslutning. De exempel som ges här är inte uttömmande och kränkningar kan förekomma i många andra former.

Det är eleven som upplever sig vara utsatt för kränkande behandling som avgör vad som är oönskat. För att det ska vara fråga om kränkande behandling enligt lagen måste kränkningen vara märkbar och tydlig. Den som kränker någon måste också förstå att uppträdandet upplevs som kränkande. I många situationer är det uppenbart att ett beteende är kränkande, men om det inte är det så måste eleven klargöra för den som kränker att beteendet är ovälkommet. Eleven kan också ta hjälp av personalen i verksamheten. Vad som är kränkande behandling måste avgöras i varje enskilt fall. Det är viktigt att komma ihåg att yngre barn inte alltid kan förmedla sina känslor på samma sätt som äldre barn och vuxna.

Om en medarbetare kränker en elev hanteras kränkningen på samma sätt enligt skollagens krav. I det fall medarbetaren misskött sitt arbete härvidlag hanteras det enligt de ordinarie rutinerna kring misskötsamhet i arbetet.

Diskriminering

En förenklad beskrivning av diskriminering enligt diskrimineringslagen är att någon missgynnas eller kränks, och detta har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna. Diskriminering kan vara direkt eller indirekt. Även bristande tillgänglighet, trakasserier, sexuella trakasserier och instruktioner att diskriminera är former av diskriminering.

Trakasserier

Trakasserier är ett agerande som kränker någons värdighet och som har samband med en eller flera av de sju diskrimineringsgrunderna. Det kan handla om kommentarer, gester eller utfrysning.

Trakasserier kan också vara av sexuell natur. De kallas då för sexuella trakasserier. Förutom kommentarer och ord kan det vara att någon till exempel tafsar eller kastar närgångna blickar. Det kan också handla om ovälkomna komplimanger, inbjudningar och anspelningar.

4. Organisatorisk ansvarsfördelning

Enligt 1 kap. 5 § skollagen ska var och en som verkar inom utbildningen främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling.

Huvudmannen

Ansvar för personalen

Ansvarar för att personalen fullgör de skyldigheter som anges i 6 kap. skollagen, när den handlar i tjänsten eller inom ramen för uppdraget. (6 kap. 5 § skollagen)

Målinriktat arbete

Se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever.

Skyldighet att förebygga och förhindra kränkande behandling

Se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att elever utsätts för kränkande behandling.

Plan mot kränkande behandling

Se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever.

Skyldighet att anmäla, utreda och vidta åtgärder mot kränkande behandling

Skyldighet att anmäla, utreda och vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden. (6 kap. 6-10 §§ skollagen)

Skolchef

Skyndsamt anmäla till huvudmannen

Skyndsamt anmäla till huvudmannen, Barn- och utbildningsnämnden, via it-systemet Drafit vid kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier på sätt som avses i diskrimineringslagen i samband med verksamheten.

Skyldigheten att anmäla gäller alla händelser som kan vara kränkande behandling, trakasserier som sexuella trakasserier. Skolchefen ska inte göra någon värdering av hur allvarlig en händelse är innan hen gör anmälan.

Följa upp anmälningar

Ansvarar för att skyndsamt följa upp av rektor anmälda fall av kränkningar, diskriminering och trakasserier.

Rektor

Skyndsamt anmäla till skolchefen

Skyndsamt anmäla till skolchefen, via it-systemet Drafit vid kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier på sätt som avses i diskrimineringslagen i samband med verksamheten.

Skyldigheten att anmäla gäller alla händelser som kan vara kränkande behandling, trakasserier som sexuella trakasserier. Rektor ska inte göra någon värdering av hur allvarlig en händelse är innan hen gör anmälan.

Upprätta plan mot diskriminering och kränkande behandling

Ansvarar för att plan mot diskriminering och kränkande behandling upprättas varje år, att planen hålls aktuell, följs upp och finns tillgänglig på hemsidan.

Dokumentation enligt gällande rutiner

Ansvarar för att dokumentationen sker enligt gällande rutiner av händelser som kan betecknas som diskriminering eller kränkande behandling.

Säkerställa stöd åt elever

Ansvarar för att stöd ges till elever som utsatts för diskriminerande eller kränkande behandling samt att stöd ges till den som orsakat händelsen.

Elevhälsan delaktig

Ansvarar för att elevhälsan är delaktig i arbetet mot kränkningar, trakasserier och diskrimineringar.

Anmälan till socialnämnden

Ansvarar för att göra en anmälan till socialnämnden när det finns en misstanke om att en elev far illa. enligt 14 kap. §1 socialtjänstlagen.

Kontakt med polis

Ta ställning till kontakt med polis för samråd och att eventuellt anmäla. Se gällande rutin i Skolboken.

Skolans medarbetare

Skyndsamt anmäla till rektor

Skyndsamt anmäla till rektor, via it-systemet Draftit vid kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier på sätt som avses i diskrimineringslagen i samband med verksamheten.

Skyldigheten att anmäla gäller alla händelser som kan vara kränkande behandling, trakasserier som sexuella trakasserier. Rektor ska inte göra någon värdering av hur allvarlig en händelse är innan hen gör anmälan.

Kontakt med barnet eller eleven och förälder

Ansvarar för kontakter med eleven och vårdnadshavare.

Informera om plan mot diskriminering och kränkande behandling

Informera elever och föräldrar om plan mot diskriminering och kränkande behandling.

Arbetslaget

Ge stöd och hjälp att hantera situationer

Ge stöd och hjälp att hantera situationer med anknytning till handlingsplanen

Arbeta med frågor som rör värdegrund, bemötande, kränkningar, trakasserier och diskriminering

Diskutera och arbeta med elever med frågor som rör värdegrund, bemötande, kränkningar, trakasserier och diskriminering.

Eventuella förtydliganden eller tillägg till ovanstående ansvarsområden utifrån skolans behov:

5. Mål för förskolans/skolans värdegrundsarbete

De grundläggande värden som skolans värdegrund omfattar ligger i linje med de värden som vårt demokratiska samhälle vilar på.

Värdegrunden omfattar

- Människolivets okränkbarhet
- Individens frihet och integritet
- Alla människors lika värde
- Jämställdhet mellan könen
- Solidaritet mellan människor

Det är dessa värden som ska förmedlas och alla medarbetare ska främja aktning för människans egenvärde och vår gemensamma miljö.

Österänggymnasiets mål och vision är att ingen elev eller anställd skall bli vare sig fysiskt eller psykiskt kränkt eller diskriminerad. Skolan skall vara en trygg plats för alla elever och anställda. Var och en som arbetar på Österänggymnasiet ansvarar för sina handlingar och för att handlingsplanen efterlevs samt verkar för ett kreativt och stödjande klimat.

Ansvarig för genomförande: Eva Axelsson

Uppföljning ska ske: 2025-06-10

Ansvarig: Eva Axelsson

Utvärdering ska ske: 2025-06-10

Ansvarig: Eva Axelsson

6. Främjande och förebyggande arbete

6.1 Främjande arbete

Främjande arbete handlar om att identifiera och stärka de positiva förutsättningarna för likabehandling i verksamheten. Arbetet utgår ifrån skolans övergripande uppdrag att verka för demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter. Detta värdegrundsarbete syftar till att förankra respekten för alla människors lika värde samt att utveckla en skolmiljö där alla barn och elever känner sig trygga och utvecklas.

Det är viktigt att skolan på ett systematiskt sätt skaffar sig kunskaper om den aktuella situationen. Den utsattes subjektiva upplevelser av det inträffade är utgångspunkten. Kränkningar mellan elever äger vanligtvis rum när vuxna inte finns i närheten, därför är vuxennärvaro av central betydelse för att på ett tidigt stadium både upptäcka kränkningar och för att ingripa.

Varje år genomförs en gymnasieenkät med alla elever samt skolsköterskans hälsosamtal med årskurs 1, där eleverna besvarar frågor om de har märkt av diskriminering, kränkande behandling eller trakasserier på skolan. Denna kartläggning använder vi för att revidera befintlig och kommande plan i detta sammanhang.

På skolenheten arbetar vi enligt följande:

- Mentor går igenom planen av höstterminens början. På programmen arbetar vi aktivt med planen även i undervisningen. I samband med undervisningen fokuserar vi mycket på FN:s mänskliga rättigheter.
- Regelbundna mentorssamtal enskilt och med klass för eleverna samt medarbetarsamtal och lönesamtal med personalen.

- Mentor erbjuder utvecklingssamtal varje termin med elev och vårdnadshavare där elevens situation i skolan och i klassen och hans relationer till lärare, annan personal på skolan och kamrater diskuteras.
- Stor frånvaro kan vara ett tecken på att eleven kränks. Därför registreras frånvaro dagligen och rapporteras till vårdnadshavare vid anledning av oro. Personal inom elevhälsan utreder detta mer ingående. Minst en gång per termin hålls klasskonferenser för berörd personal som del i detta. Här lyfts och diskuteras eventuella problem och möjliga åtgärder. Elevhälsoteamet (skolsköterska, kurator, studie- och yrkesvägledare och rektor) träffas varje vecka.
- När någon upptäcker kränkning skall hen omedelbart reagera/agera, beroende av situationen, på lämpligt sätt. Händelsen skall därefter snarast rapporteras på avsedd blankett som finns i Skolboken på intranätet och lämnas till ansvarig rektor.

Det främjande arbetet syftar till att lyfta fram de faktorer som stärker respekten för allas lika värde och omfattar alla diskrimineringsgrunderna. Det är en naturlig del i vårt dagliga arbete och riktar sig mot alla våra elever.

Det främjande arbetet integreras som en naturlig del i skolans övriga verksamhet genom:

- Personalen arbetar aktivt med att skapa en trygg miljö i klasserna och på hela skolan. Detta innebär att samtliga på programmen skall känna sig delaktiga och betydelsefulla. Gemenskap och engagemang skall genomsyra verksamheten.
- Lärare och övrig personal uppträder mot elever och varandra på ett demokratiskt och icke-kränkande förhållningssätt.
- Regelbundna samtal hålls i klasser och personalgrupper om demokratiska värderingar, relationer, förhållningssätt och normer.
- Rutin för att introducera ny personal och nya elever i verksamheten tillämpas. Nyanställd personal har ett gemensamt introduktionstillfälle i samband med skolstarten där bland annat likabehandlingsarbetet tas upp.
- Eleverna görs delaktiga i arbetet mot kränkning och diskriminering dels genom mentorträffar och klassråd, dels genom att elever genomför utvärdering och lämnar synpunkter vid läsårets slut. Dessa synpunkter ligger till grund för fortsatt arbete.
- Frågor som rör trivsel och arbetsmiljö i klasserna har en självklar plats på teamets/mentors/klassrådets dagordning då dessa sammankomster sker och dokumenteras.
- Varje år genomförs gemensamhetsskapande aktiviteter. Höstterminen startar med avsatt introduktionstid för årskurs 1. Därefter genomförs olika samarbetsövningar vid
- avsatt tillfälle klassvis för årskurs 1. Årskurs 2 genomför gemensamhetskapande aktiviteter utifrån att de bildat nya klasskonstellationer.
- Vårdnadshavare delges planen vid vårdnadshavarträffen som hålls i början av höstterminen och planen går att läsa på skolans hemsida.

Ansvarig för genomförande: Eva Axelsson

Uppföljning ska ske: 2025-06-10

Ansvarig: Eva Axelsson

Utvärdering ska ske: 2025-06-10

Ansvarig: Eva Axelsson

6.2 Förebyggande

Det förebyggande arbetet syftar till att avvärja de risker för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling som finns i verksamheten. Riskerna kan kartläggas på olika sätt (se mer under steget Kartlägg). Förebyggande mål och åtgärder måste motiveras av vad som kommer fram i en kartläggning.

Varje år genomförs under höstterminen gymnasieenkäten med alla elever på programmen. Utifrån föregående års resultat på denna enkät har vi valt att under läsåret 2023/2024 lägga tonvikten vid åtgärder som handlar om bemötande, och som kan sägas falla in under alla eller ingen av diskrimineringsgrunderna, likväl som vikten av att investera i relationskapital för att skapa än mer trygghet.

Ansvarig för genomförande: Eva Axelsson

Uppföljning ska ske: 2025-06-10

Ansvarig: Eva Axelsson

Utvärdering ska ske: 2025-06-10

Ansvarig: Eva Axelsson

7. Kartläggning av nuläget

Skolan genomför varje år en gymnasieenkät med alla elever på programmen. För att alla på skolan ska känna sig trygga och eftersom vi alla arbetar enligt 5 kap. och 6 kap i Skollagen så har vi valt att även arbeta med och kartlägga dessa frågor skolövergripande för att inte missa någon parameter. Alla elever på skolan har möjlighet att vara medlemmar i vår elevkår och styrelsen är elevernas valda representanter.

Rektor för kontinuerliga diskussioner och samtal med programmets elever likväl som med elevkårens styrelse. Arbetsmiljö är en stående punkt på våra APT och klassråd. Klassråd genomförs fyra gånger per läsår. Vid de fall där incidenter inträffar följs de rutiner som enheten har.

Andra regelbundet återkommande forum att diskutera arbetsmiljöfrågor och psykosocial trivsel på skolan sker i samband med Ö-råd, då representanter för alla klasser på hela skolan deltar och har en viktig roll vid denna sammankomst.

Ansvarig för genomförande: Eva Axelsson

Uppföljning ska ske: 2025-06-10

Ansvarig: Eva Axelsson

Utvärdering ska ske: 2025-06-10

Ansvarig: Eva Axelsson

8. Framtagande av planerna

Planen har utarbetats i dialog mellan rektor, lärare, elevhälsoteam, skolans samverkansgrupp samt elever utifrån den kartläggning som är gjord. Alla elever har besvarat gymnasieenkäten om förekomst av kränkningar och trakasserier på skolan.

Ansvarig för genomförande: Eva Axelsson

Uppföljning ska ske: 2025-06-10

Ansvarig: Eva Axelsson

Utvärdering ska ske: 2025-06-10

Ansvarig: Eva Axelsson

9. Förankringsarbete

Skolenhetens plan riktar sig till dem som verkar i skolans organisation, alltså anställda, elever och till elevernas vårdnadshavare. Det är mycket viktigt att utöver elever och skolans personal även vårdnadshavare är förtrogen med denna plan. Ett bra samarbete mellan hem och skola gynnar arbetet med diskriminering och kränkande behandling.

Mentor och ansvarig rektor informerar om enhetens plan vid vårdnadshavarmöte samt för elever som tillhör enheten. Eleverna informeras av mentor under första del av läsårsstarten, likväl som att arbetet utifrån denna plan pågår kontinuerligt exempelvis i form av samarbetsövningar.

Skolans plan kommuniceras via hemsida till Barn- och Utbildningsförvaltningen i Kristianstads Kommun.

Ansvarig för genomförande: Eva Axelsson

Uppföljning ska ske: 2025-06-10

Ansvarig: Eva Axelsson

Utvärdering ska ske: 2025-06-10

Ansvarig: Eva Axelsson

10. Utvärdering

Planen utvärderas årligen.

Föregående års plan

Teamet utvärderade föregående läsårs arbete och planen under terminsavslutningen 2023. Det främjande arbetet under läsåret var inriktat på att förebygga och eliminera diskriminerande och kränkande behandling.

Mentorerna utvärderar planen i samband med mentorstid. Utvärderingen sker även i samband med Ö-råd, då elever har möjlighet att ha synpunkter och/eller ställa frågor till skolledningen.

Ansvarig: Eva Axelsson

Innevarande års plan

Eleverna utvärderar i samband med klassråd som leds av mentor. Frågan lyfts även vid Ö-rådet. Lärare och EHT-personal sammanställer och utvärderar uppkomna synpunkter i samband med teammöte.

Tid för utvärdering i slutet av vårterminen 2025.

Ansvarig: Eva Axelsson

11. Kompetens

Regelbundet arbete med att förebygga kränkningar, diskrimineringar och trakasserier görs och lyfts ofta i samband med teammöten, arbetsplatsträffar samt i arbetet med EHT.

EHT kommer specifikt att arbeta skolövergripande under läsåret med utvecklingsarbete som inriktar sig på ett förebyggande och hälsofrämjande arbetssätt i skolan.

Ansvarig för genomförande: Eva Axelsson

Uppföljning ska ske: 2025-06-10

Ansvarig: Eva Axelsson

Utvärdering ska ske: 2025-06-10

Ansvarig: Eva Axelsson

Checklista

Det framgår tydligt om planen gäller verksamhetsår eller kalenderår

Planen är daterad och vem som ansvarar framgår

Resultat av tidigare utvärderingar har vägts in i framtagande av innevarande plan

Planen är upprättad i samverkan med barn och elever

Planen är upprättade i samverkan med pedagogisk personal och skolläda

Elevhälsan har varit delaktig (skola)

En kartläggning är gjord på individ-, grupp- och organisationsnivå

Den fysiska miljön är beaktad

Hur medarbetarnas kompetens ska hållas uppdaterad finns beskrivet

Arbetet sker med aktiva åtgärder genom fyra steg:

- undersöka,
- analysera
- åtgärda
- utvärderas och följs upp

Det fortlöpande arbetet dokumenteras

Främjande insatser finns beskrivna

Förebyggande insatser finns beskrivna

En kartläggning av nuläget är gjord

Rutin för anmälan till rektor finns och följs

Rutin för anmälan till skolchef finns och följs

Rutin för anmälan till huvudmannen finns och följs

Planen finns på verksamhetens hemsida